

Oponentský posudek na diplomovou práci Kateřiny Tomanové s názvem Mediální obraz šestidenní války v dobových československých a polských denících

Vypracoval: Mgr. Marek Junek, Ph.D.

Práce Mediální obraz šestidenní války v dobových československých a polských denících se za pomoci metody kritické diskursivní analýzy věnuje analýze a komparaci dobových českých a polských žurnalistických textů, které se věnují reflexi šestidenní izraelsko-arabské války. Práce je rozdělena do dvou základních částí. V úvodu první části autorka analyzuje vznik Izraele a vztahy s jeho sousedy. Dále se věnuje proměně vztahů Československa a Polska k Židům a Izraeli od konce 2. světové války po 60. léta 20. století. V další části pak Kateřina Tomanová popisuje zvolenou metodu analýzy, věnuje se teorii propagandy, newspeaku, jazykovým a literárním prostředkům, které jsou typické pro totalitní (tj. komunistickou) propagandu. Druhá, praktická část se pak věnuje konkrétní analýze vybraných statí v českých a polských novinách. Analýzy reflektují chronologický vývoj konfliktu a podobu vztahu k Izraeli a k arabským státům.

Úvodní část práce je napsána fundovaně a v podstatě až na některé drobné stylistické nepřesnosti v textu na(př. str. 18 „Československo zastávalo během jednání o otázce Palestiny v OSN významné stanovisko...“ – spíše by mělo být postavení) neobratnosti ji není možné nic vytknout. Rovněž bych nejenom v této části vyzvedl jazykovou a stylistickou úroveň celého textu.

Druhá část, věnovaná analýze tisku, dokazuje erudici autorky pracovat s textem a naprosto jasně definovat jazykové prostředky komunistické propagandy. Naprosto zřetelně se jí podařilo ukázat bipolární rozdělení světa a fakt, že v komunistickém tisku nešlo o objektivní popis válečného konfliktu, ale o zasazení šestidenní arabské války do černo-bílého vidění světa a vnímání sebe sama jako obránců míru. To je ale jen jeden z cílů práce. Autorka se rovněž snaží dokázat, že v polském tisku se výrazně více objevují protižidovské a antisionistické útoky než v tisku československém. Dává to do souvislosti s vnitropolitickou situací v Polsku, kdy důležitou roli ve společnosti hráli tzv. „partyzáni“, nacionalistické křídlo Polské sjednocené dělnické strany. Tato část práce vnímám jako nejvíce problematickou, protože na základě analyzovaných textů mi nepřijde, že by míra útoků proti sionismu, respektive Židům byla v polském tisku výrazně vyšší než v československém. Antisionismus a útoky proti židovství byly běžným způsobem komunistické propagandy již od 50. let 20. století, kdy se projevuje koncept sionistického nepřítele ve východním bloku. Text diplomové práce rovněž výrazně podceňuje vliv Sovětského svazu na formulaci jednotlivých statí v polských a československých novinách. Vzhledem k řadě podobných obrátů a vyznění jednotlivých článků je více

než zřejmé, že jak polský, tak československý tisk přebíral sovětské (nejenom agenturní) zprávy. A je více než zřejmé, že jak politika KSČ, tak politika PSDS kopírovala linii nastavenou v Moskvě. Tento fakt, naprosto podstatný pro interpretaci tématu, by měl být v práci rozhodně více reflektovaný.

I přes výtky a koncepční připomínky považuji diplomovou práci Kateřiny Tomanové s názvem *Mediální obraz šestidenní války v dobových československých a polských denících*, splňuje všechny kvalifikační předpoklady pro diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě s kvalifikací výborně.

Marek Junek